

Solymosi Alpár

Örökélet – dióhéjban¹

„Jézus így szólt hozzá: Mivel látsz engem, hiszel, boldogok, akik nem látnak és hisznek!” (Jn 20,29)

Kedves Testvéreim! Móricz Zsigmond regénye óta tudjuk, hogy a „pakk” fölötté áll minden más postai küldeménynek, csomagnak. A gondosan elkészített pakkban ugyanis a figyelmességek közé vegyülnek az édesanyák girbe-gurba betűkkel írott tanácsai, gyöngéd szavai is, melyeket szívébe zár a gyermek. Sok látható és láthatatlan érték és életérzés, törődés egy kis dobozban! Mint ahogyan Nyilas Misit is megtalált a szülői szeretet a kollégiumi diákélet sodrában, úgy minden ünnepen, így húsvétkor is megtalál bennünket Isten mennyei „pakkja”, csomagja: Egy küldemény az örökkévalóságból, melynek címzettjei mi magunk vagyunk, az istenkereső ember.

A Teremtő, a futárszolgálatok precíz kihordásához szoktatott 21. századi életvitelünket figyelembe véve, akár gyorpostára is tehetné húsvéti üzenetét, de nem teszi. Akár házhoz is küldhetné a kis ünnepi dobozát... Ő azonban mindig a Lelki Kollégiumokba, a templomokba juttatja el a nekünk szánt ajándékcsomagját. Itt vehetjük át és oszthatjuk meg egymással az Örökkévaló küldeményeit.

Mi is van Isten húsvéti pakkjában? Sok-sok szép evangéliumi történet a Bibliából. Igazából azonban nem is ezeknek a szép, olvasható történeteknek a világa hozza lázba az embert, nem is ezeket nehéz „kibontani”, „kicsomagolni” és „feltörni”. Számunkra az Atya girbe-gurba betűs üzenetei az igazán értékesek, azok amelyeket csak a beavatottak olvashatnak. Az ünneppel kapcsolatos tárgyi ajándékok előtt állva inkább a Gondviselő Isten azon indíttatását nagy kihívás megfejteni, amellyel Ő a „csomagot” készítette, amellyel az ünnep előtti időben gondolt ránk, gyermekeire.

Kedves Testvéreim! Ilyenkor, ünnepek táján, nagyon sokan szoktak szeretetsomagot kapni legfőképpen a szüleiktől. Az is lehet, hogy már te magad vagy az a gondos törődő, aki az ünnep előtti időben egy kis dobozba csomagolod há-

¹ A Magyar Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa által meghirdetett beszédpályázat II. helyezettje.

zadnak, háztájadnak javait, és postán vagy közvetítő segítségével juttatod el gyermekeidnek, unokáidnak a szeretettel összeállított csomagodat. Minden ilyen esemény egy kis varázslat is egyben, hiszen a csomagküldés meglepetésszerű, és ünnepi érzéseket idéz elő a címzettekben.

A szeretet ezen „csomagküldő” gesztusa családunk körében is hagyomány, és ünnepről ünnepre refrénszerűen ismétlődik. Így történt ez az idei húsvét ünnepe is. A doboz, a szatyor érkezése igazi ünnepi hangulatot teremtett a húsvét-ra készülő lelkünkben... A szeretetsomagot húsvét előtt egy kereskedelmi ügy-nökként dolgozó barátom adta át, aki a sietős kézfogás kíséretében csak ennyit mondott: „A szüleid küldték. Áldott ünnepet az egész családnak!”

Nagycsütörtök délelőtti magányomban, amikor a család egy része iskolában-óvodában, a feleségem pedig munkában volt, a konyhaasztalon bontogattam a csomagot: Házitojás, tej, hús a frissen vágott báránypól, diós-mákos kalács, és természetesen egy kis édesség az unokáknak. A szokásos házi dolgok mellett volt még egy kilónyi dióbél és egy fél liter házi készítésű kakaólikőr, fehér papírba csavarva. A likőr papírcsomagolásán édesanyám kezeírása: „Lajos küldte nektek felszemből (vak)!”

Ott álltam a kibontott ajándékok mellett, és tárcsáztam édesanyámat, hogy megköszönjem neki a szülői gondoskodást, figyelmességet. Telefonbeszélgetésünk végül Lajosra, a vakon élő falubelire terelődött:

„Képzeld el, fiam, Lajos kitalálta, hogy az ünnep előtti időben barátait egy-egy fél liter kakaólikőrrel lepi meg. Az ajándékital elkészítéséhez alapanyagként 10-11 liter házitejet vásárol, amelyből receptje szerint elkészíti italát. Ünnepek tájékán ebből a nagy adagból kimér egy-egy keveset, és minden kedves barátjának juttat belőle. Hétfőn egy kis dugaszolt üveget adott át, hogy küldjem el hozzatok! Na és láttad a dióbelet?” – folytatta édesanyám. „Ez abból a dióból van, amit legutóbb hazahoztatok., mert nem jutott időtök megtörni... Ő elvállalta, hogy megtöri. Hazavitte, és figyeld csak meg, hogy milyen gondosan, szép cikkekre bontva törte meg a dióbelet! Ebben a munkában nem segített neki senki! Mi, látók sem tudtuk volna ilyen szépen megtörni!” – jegyezte meg édesanyám. Végül boldog ünnepet kívánva köszöntünk el egymástól.

A beszélgetésünk élménye azonban továbbélt bennem, és meghatározta a nagyheti készülődésemet, az idei úsvéti ünnepemet. A nagyheti időben elsősorban nem a küldemény tartalma pendítette meg bennem a lélek húrjain azt az ünnepi dallamot és örömet, amely még most is szól a bensőmben, hanem a hálaérzetnek az a pillanatnyi varázsütése, hogy valahol tőlünk egy távolabbi térben egy ember, Lajos, és édesanyám, édesapám gondolnak rám, ránk is!

Ahogy ott álltam, és szedegettem elő az elküldött javakat, mintha már nem is abba a fehér csomagolópapírba, süteményes dobozba, nejlontasakba lettek volna gondosan becsomagolva a törődésnek ízletes kortyai, finom falatjai, hanem egy-egy édesanyai ölelésbe, apai jó szóba, baráti kézfogásba. Ezért ragyogott az egész ház a kicsomagolás során!

Húsvét első napjának örömeire virradva döbbsentem rá arra, hogy Lajos, a vak ember ajándékklikörje és az általa megtört dió, amelyből az ünnepi bejglink töltelke készült, hitelményt ébresztettek bennem. Magam elé képzeltem Lajost, aki soha nem látott virágzó diófát, zöld hajú diót, mely iskolakezdés táján sötétbarnára festi a szélverte gyümölcsöt szedegetők tenyerét, markát. Elképzeltem Lajost, aki soha nem látott szépen száradt, selyem-barnás dióhéjat, és mégis veszi a kis kalapácsot és lapítót vagy éppen a roppantót, és sorra megtöri azt a kemény, ovális, csonthéjas gyümölcsöt, mely ízletes, redős cikkeket rejteget. Megtöri azt a láthatatlan világot, amelyet ő maga soha nem láthat meg, de amelynek ízét, zamátát ő maga is, mint éppen a látók, megízlelhet, megtapasztalhat. Ez az érzés, tapasztalás, valamint az a tudat, hogy valakin segíthet, örömmel, boldogsággal tölti el. Ez a nemlátók boldogsága!

Kedves Testvéreim! Húsvét ünnepén Jézus így szól Tamáshoz: „Mivel látsz engem, hiszel, boldogok akik nem látnak és hisznek!” Ez az örökérvényű üzenet nekünk szól, a látás és kézzelfoghatóság tapasztalatára építőknek, a lelki vakságban szenvedőknek!

A bibliai történetek elbeszéléseiben Jézus, a gyógyítómester olyasmire vállalkozik, amelyre a mai orvostudomány is képtelen: vakokat gyógyít! A jerikói vakhoz így szól: „Láss, a hited megtartott! És azonnal megjött a szeme világa, és követte őt, és dicsőítette az Istent.” Ugyanígy adja vissza a szeme fényét Bartimeusnak, a bethesda-i vaknak és a vakon született embernek is, akinek gyógykezelésére különleges sarat készít.

János evangéliuma a szellemi-lelki világosság evangéliuma is egyben. A 9. rész 5. versében Jézus prófétai ars poeticáját így fogalmazza meg: „Amíg a világban vagyok, a világ világossága vagyok.” Jézus embertársak közötti tevékenysége és munkálkodása, a vak embereken véghezvitt gyógyításai az önmagukat látóként ismerő emberek felé szóló jelképes cselekedetek is egyben. Jézus mindenkinek segít a valódi látásban, abban, hogy megláthassuk a világ villágosságait, rejtett szépségeit.

Kedves Testvéreim! Húsvét ünnepén Isten a hit által tapasztalók örömét és boldogságát szeretné életre kelteni lelkünkben. A láthatatlan világ élményébe csábít, abba a lelki tapasztalásba, amelyben a végtelen, az örökkévalóság élménye éppúgy megtapasztalható, mint a magasztosnak vélt nagy és misztikus feltáma-

dás-történetekben. A végtelen, az örökkévalóság élményének megtapasztalása ugyanis éppúgy jelen van az olyan apró, kis, jelentéktelennek tűnő világokban, mint amilyen a dió, mint ahogyan jelen van abban a tapasztalásban, amely során Tamás a feltámadt Jézus sebeit érintheti. Tamás a nagyságos Jézust akarja látni. Azt a nagyságost, aki minden kétséget kizár, például az élet örök diadalát illetően is. Megadatik számára ez a tapasztalás, azonban ebben a nagyratörő, provokatív vágyában a kézzelfoghatóságra alapozott hitében szégyenítődik meg a tanítómester előtt, aki a nemlátók boldogságát előbbre valónak tartja a minden érzék-szervükkel tapasztalni akarók élményénél. Mert Jézus szerint a hit az emberi életünk legszebb és legboldogítóbb paradoxona. Ez az Isten dölt betűs üzenete a húsvéti csomagunkban!

A hitnek ezt a szép paradoxonát Weöres Sándor a *Nagyság* című versében így fogalmazza meg:

„Nagynak lenni dicső! ... de... természetes emberi méret vonz engem, nem a nagy ragyogás, a szörnyű talapzat. Létrehozni a velem született s a szerzett képességtől telhető legjobbat, ha cipőt szegelek, ha fát ültetek, ha verset írok: ennyit kívánok önmagamtól. Munkámat használni lehessen, ne szájtátva csodálni.

Nem akarok óriás hullá lenni, melyen tizezer évig araszolva majszol megannyi puhány kandiság (mit izélt, hol?) és kathedra-éhu hódolat; se példakép, mellyel az új kezdeményeket dermeszti meg a multba mutató zsandárkodás; se fennkölt szobor a sarkon, melyről csurog a vidám verebek kritikája nem is óróla – mit bánják, kifene volt? – hanem az életről, kinek szobra nincsen.

Minden nagyság: kicsiség is. Mert van még nagyobb, vagy ha nincs: lehet. De most elképzelek egy fehér elefántot – áll képzeletem benső terében és nézegetem – mekkora? Most az asztalra vetítem: mint porcelán szobroc-ka figyel;

most ablakon át a hegyre vetítem: a világot beborítja.

Állandó mérete nincs – nála se kisebb, se nagyobb nincs – tehetem mogyoróhéjba vagy mennybolt teknőjébe: mindegy.

Íly méretnélküli legyen munkám. Se kevesebb, se több, mint amennyi kinyújtózás vagy zsugorodás nélkül erőmtől telik, se pompás, se szegényes: a mérettelen Istenek teremtésével közös ütemű.”

A költő versében az örökéletre törekedő, letisztult nagyságot, az igazi jézusi szellemiséget visszhangozza: Aki úgy él, hogy munkássága használható lehessen,

annak állandó mérete, alakja nincs. Az Istennel együtt munkálkodó ember életműve a mogyoró vagy dió héjában épp úgy elfér, és benne van, mint a „mennye-bolt végtelen teknőjében”.

Jézus élete és munkássága, minden megnyilvánulása méret nélküli, Isten teremtésével közös ütemű létforma! Isten számunkra is felkínálja az Ő végtelen szeretetével együtt lüktető létnek a formáját, az örökélet ajándékát.

Hiszem, hogy mint ahogyan a gondoskodó szüleink által küldött csomagokból árad felénk a szeretetteljes szívdobogás, úgy a húsvéti üzenetsomagban, a bibliai történetek szépségében, lelkünk legmélyén is meg tudjuk érezni Isten törődését, a létünk fölött őrkdő lázas dobogását.

Húsvét ünnepén a teremtő és gondviselő Isten végtelen ütemű életre hívja a benne bízókat.

A hitlélménynek ez a boldogsága járja át ezen áldott ünnepen szívünket-lelkünket!

Ámen.